

EU-Orientering

Fra LO-Kontoret - Bruxelles

nr. 1 - 5.2. 2001

Social dagsordenen blandt EU-Kommissionens 4. top-prioriteter

Den ny økonomi og sociale dagsorden, god regeringsskik og livskvalitet, EU's udvidelse og EU's rolle i verden hører til de punkter, EU-Kommissionen sætter øverst over mål for 2001

Vor vedvarende prioriteter er: At bekæmpe ledighed, at sætte skub i den økonomiske konkurrenceevne og at skabe et mere retfærdigt samfund, der i højere grad stiler mod det enkelte menneskes velfærd. Det er hørt før. Men det er nogle af de mål, EU-Kommissionen sætter sig for arbejdet i år. Oplægget blev vedtaget onsdag i Bruxelles, og Kommissionen tror selv, at nye samarbejdsformer og metoder gør det muligt at nå resultater nu. Metoden er den, der blev vedtaget på det ekstra topmøde i Lissabon sidste forår.

I den portugisiske hovedstad vedtog stats- og regeringslederne ikke kun en række håb, som at EU skal blive verdens mest konkurrencedygtige og vidensbaserede økonomi, der skaber vækst, flere og bedre job og større social samhørighed. De vedtog også en metode, der skal føre til målet. Central er her, at EU ikke kommer med en række regler og love, men at regeringerne søger måder at analysere, hvordan de hver især bedst når målene. Hvert forår vil de på et topmøde se, om landene bevæger sig i den rigtige retning. Det første møde bliver i Stockholm i marts. Kommissionen skriver, at det bliver toppunktet for årets arbejde. Her vil stats- og regeringslederne finde nye retningslinjer for det, der skal ske på det økonomiske og sociale område. Forinden vil Kommissionen komme med et oplæg til, hvordan forholdene i landene

bedst kan analyseres og sammenlignes og finde frem til, hvilke områder EU bør satse på. Kommissionen lægger op til, at den økonomiske koordinering mellem landene skal styrkes. Og det bliver også i år, de endelige forberedelser til den fælles mønt skal falde på plads.

Bedre job bliver prioriteret højt i de retningslinjer for EU-landenes beskæftigelsespolitik for år 2002. Men Kommissionen lægger også vægt på, at det bliver nemmere at starte en ny virksomhed. Livslang læring får en central placering i retningslinjerne, og arbejdsmarkedets parter skal i større udstrækning med i arbejdet med beskæftigelsespolitikken.

Endelig ønsker Kommissionen mere fart i debatten om indvandrerne forhold, og hvordan indvandrerne kommer bedre med på arbejdsmarkedet.

Det indre marked bliver strammet op. Det gælder ikke mindst inden for tjenesteydelser, hvor Kommissionen tidligere er kommet med en strategi for, hvordan markedet kan fungere bedre. Det gælder også det finansielle marked, hvor arbejdet med flere konkrete forslag også bliver opprioriteret.

Samarbejdet inden for erhvervslivet får også en højere status efter Lissabon-topmødet. Også her vil EU støtte, at virksomheder finder de bedste måder at løse problemerne på

fortsættes næste side

fortsat

og skabe udvikling via den flerårige handlingsplan for virksomheder. Initiativer vil i den forbindelse også blive taget med støtte i det 6. rammeprogram for forskning, som Kommissionen kommer med forslag til i løbet af året. Til hovedpunkterne i Kommissionens program hører også, at EU's institutioner skal fungere bedre, mere åbent og effektivt. Begrebet god regeringsskik eller governance bliver et begreb, Kommissionen vil sætte kød på i en hvidbog, der kommer i løbet af året. Optagelsen af de nye lande er et andet arbejde, der står i top på Kommissionens liste over kommende opgaver. Men Kommissionen lægger op til, at EU generelt får en mere central placering på kloden. EU må bidrage til stabilitet og udviklingen af velstand, hedder det. Der bliver nye retningslinjer for støtten til ansøgerlandene. Vægten bliver lagt på programmer for udvikling af landbrug og landområder og den generelle strukturpolitik. Men også den generelle udviklingsbistand bliver taget op, hvor især de fattigste landes forhold er i fokus og kommer op på en konference i maj.

Større ulighed i EU

Uligheden er øget i EU-landene, og den bliver større, når nye lande kommer med i fællesskabet, hedder det i Kommissionens 2. rapport om den økonomiske og sociale samhørighed

Uligheden i EU bliver væsentligt større, når nye lande kommer med i fællesskabet. EU bliver en tredjedel større, men de økonomiske aktiviteter går kun op med ca. 5 procent. Det fremgår af den anden rapport om den økonomiske og sociale samhørighed, som Kommissionen spillede ud med i sidste uge. Rapporten hedder "enhed, solidaritet, forskellighed for Europa, dets folk og dets territorium". Den viser, at strukturfondene og den særlige samhørighedsfond i EU har bidraget til, at de fattigere lande i EU har haft større vækst end de rigere. Men EU-kommissær Michel Barnier sagde også ved præsentationen af rapporten, at tendensen i de senere år ikke er, at ligheden bliver større i landene. Tværtimod. Uligheden vokser.

- Tag bare ledigheden. Mens EU som helhed ser betydelig fremgang i beskæftigelsen, er der stadig regioner, hvor ledigheden er over 20 procent. Eller tag forskning og fornyelse. De mest tilbagestående egne er stadig langt bagefter, og det gælder også inden for

Og det bliver ikke bedre, når nye lande kommer med i EU. 98 procent af ansøgerlandenes 105 millioner borgere bor i egne, hvor indkomsterne kun er 75 procent af gennemsnittet i EU. I otte af landene er indkomsterne i gennemsnittet nede på 40 procent af EU's. Barnier mente, at det stiller samhørighedspolitikken over for helt nye udfordringer.

- Samhørighedspolitikken er en hjørnesten i hele den europæiske særlige samfundsmodel. Det må den blive ved med at være. EU er det sted, hvor vi hjælper hinanden på en organiseret måde, sagde Michel Barnier. Men han tilføjede, at der nu bliver så mange udfordringer, at hele politikken må tages op. Spørgsmålene er: Hvad vil man opnå med samhørighedspolitikken? Hvem skal have gavn af den? Og hvordan skal den udformes? EU sendte i 90'erne flere og flere penge til de fattige lande og regioner i medlemslandene. EU's budget blev simpelt hen ændret, så de særlige strukturfonde fik mere at gøre godt med. De tegnede sig

fortsættes næste side

fortsat

i 1989 kun for 0,27 procent af EU's samlede nationalprodukt, men var i 1999 oppe på 0,46 procent. Grækenland, Portugal, Spanien og Irland fik støtte fra den særlige samhørighedsfond, som kun de fattigere lande kunne få bidrag fra. Pengene fra EU tegnede sig for over 10 procent af landenes samlede investeringer.

Trods støtten kæmper landene stadig med fattigdom. 20-25 procent af portugiserne og grækerne tjener så lidt, at de betegnes som fattige. 10-12 procent befinder sig konstant i fattigdom mod kun 3 procent i Danmark og Holland.

Da der stadig i fattigdom i det nuværende EU, står strukturpolitikken dermed over for store udfordringer, når de nye lande skal optages. For landene skal ændre deres egne strukturer.

Landbruget tæller i ansøgerlandene hele 22 procent af de beskæftigede mod kun 4,5 procent i EU-landene. Kvinderne er presset ud af arbejdsmarkedet. Arbejdsproduktiviteten er lav, og servicesektoren er ikke udviklet.

Dermed bliver der kamp om pengene, når EU bliver udvidet. De gamle, fattigere EU-lande ønsker fortsat støtte. De nye lande har voldsomme behov for hjælp.

Kommissionens oplæg slår fast, at de begrænsede midler må koncentreres. Det slagsmål vil for alvor bryde ud, når slaget om det nye budget for perioden efter 2007 begynder. For her ventes det, at nye lande er optaget i fællesskabet.

Øget EU-støtte til de menneskelige ressourcer

Penge fra EU's socialfond skal i højere grad gå til mål inden for beskæftigelsespolitikken, fremgår det af en ny meddelelse fra EU-Kommissionen

Den Europæiske Socialfond bliver for fremtiden især brugt til at skabe job. Hvor pengene tidligere især gik til uddannelsesprogrammer, skal de nu bruges aktivt inden for hele EU's beskæftigelsespolitik.

Det er en af konklusionerne i en ny meddelelse fra EU-Kommissionen. Meddelelsen har direkte fået titlen "om støtten fra Den Europæiske Socialfond til den europæiske beskæftigelsesstrategi".

Socialfonden fordeler de kommende syv år omkring 60 mia. euro (ca. 444 mia. kr.) i medlemslandene. Pengene vil nu gå til at:

- skabe større økonomisk og social samhørighed i EU-landene.
- fremme jobskabelsen og konkurrenceevnen i EU via investeringer i udvikling af kvalifikationer.

det øvrige EU.

- understøtte aftaler om at fremme en dynamisk, vidensbaseret økonomi, som stats- og regeringslederne blev enige om på topmødet i Lissabon sidste forår.
- støtte investeringer i mennesker og mulighederne for at få kendskab til den ny teknologi også ved at investere i uddannelsessystemerne.
- sikre, at alle for samme muligheder for at drage fordel af den økonomiske vækst.
- rette op på ligestillingen, så begge køn får samme muligheder for bedre job.

De retningslinjer, EU hvert år vedtager for landenes jobpolitik, får en central placering for støtten fra socialfonden. Udgangspunktet bliver de fire retningslinjer om beskæftigelsesegnethed, iværksætterkultur, tilpasningsevne og de lige muligheder.

fortsættes næste side

Beskæftigelsesegnetheden tegner sig i dag for omkring 60 procent af midlerne fra socialfonden. En tredjedel af de penge går til kampen mod social udstødelse. Det skal være lettere at gå i gang med at skabe sin egen virksomhed. Til den særlige iværksætterkultur ydes der 8 mia. euro (ca. 60 mia. kr.).

Efteruddannelser og andre formål inden for den særlige tilpasningsevne får 11 mia. euro, og ligestillingen scorer 4 mia. euro.

EU-Kommissionen lægger samtidig vægt på, at landene øger kontrollen med, at der ikke snydes med pengene fra fonden.

Britisk LO kræver højere minimumsløn

Fagbevægelsen og arbejdsgiverne i Storbritannien er igen uenige om en minimumsløn. Den skal hæves, mener, britisk LO - nej, siger arbejdsgiverne, det fører blot til flere ledige

3,70 pund i timen (godt 40 kr.). Det er for lidt at leve for, mener britisk LO, TUC. Den britiske fagbevægelse kræver den laveste timeløn sat op til mellem 4,5 pund og 5 pund i timen.

Arbejdsgiverne i det magtfulde CBI siger nej. Ordningen med en minimumsløn er ok og fungerer tilfredsstillende, fordi beløbet trods krav fra TUC ikke blev sat for højt. Hæver man det nu, vil det blot ramme beskæftigelsen, mener CBI.

- Men CBI forudså også en massearbejdsløshed, da minimumslønnen blev introduceret for tre år siden. De tog fejl dengang, og det gør de også nu, hedder det i en udtalelse fra TUC. Fagbevægelsen hæfter dig ved, at timelønnen blev sat så lavt for at tilfredsstille arbejdsgiverne og de konservative, der begge protesterede mod princippet om, at udbud og efterspørgsel frit skulle bestemme lønningerne.

Ifølge en opgørelse fra regeringen har op mod 1,5 millioner briter haft fordel af minimumslønnen. Et betydeligt antal lønmodtagere får nu den særlige laveste lønsats. Men det gælder ikke alle, En særlig klageinstans har modtaget over 225.000 henvendelser. Der er aflagt besøg på 8.800 virksomheder. Arbejdsgivere har samlet betalt 3,1 mill. pund (ca. 35 mill. kr.) i efterbetalinger til ansatte, der ikke fik deres berettigede løn.

TUC ønsker også lønnen for de unge sat op. Unge under 22 år er kun sikret en timeløn på 3,20 pund (ca. 35 kr.). CBI foreslår i stedet, at aldersgrænsen for de voksnes minimumsløn sættes ned til 21 år.

En uafhængig kommission for minimumsløn ventes at komme med et forslag til minimumslønningerne til juli.

Søfolk får minimumsløn

De 1,25 millioner søfolk på verdenshavene skal have hævet deres mindsteløn, mener et udvalg for søfart under FN's arbejdsmarkedsorganisation, ILO. Udvalget, der repræsenterer både lønmodtagere og arbejdsgivere, sætter den laveste månedsløn til 450 dollar (ca. 3.500 kr.) i år 2002. Fra 2003 hæves minimumslønne til 465 dollar.

Udvalget kan ikke tvinge arbejdsgivere til at betale minimumslønnen, men den bruges ofte som udgangspunkt for forhandlinger mellem arbejdsgivernes og lønmodtagernes organisationer.

fortsat

Det gælder især for søfolk i de industrialiserede lande.

Parterne inden for søfart er også enige om, at arbejdsforholdene for søfolk skal forbedres. De indleder et samarbejde om at finde rammer, der fastlægger minimumsstandarder for arbejdsforhold, sikkerhed og sundhed, arbejdstid og ferie og fridage.

Samtidig søger parterne at stramme nogle af de 30 ILO-konventioner, der drejer sig om søfart, og også lægge pres på, at landene gennemfører konventionerne.

Sociale parter stiller krav til belgisk EU-formandsskab

EU's institutioner, opfølgning af topmødet i Lissabon, en makroøkonomisk koordinering, en bæredygtig udvikling og international handel.

Det er de fem områder, parterne på det belgiske arbejdsmarked mener, at det belgiske EU-formandsskab skal lægge vægt på, når Belgien 1. juli overtager EU-formandsskabet fra Sverige. Arbejdsgiverne og fagbevægelserne i Belgien blev allerede i september bedt om at komme med forslag til, hvad regeringen skal sætte højest på listen over opgaver, som Belgien skal gå videre med. Opgaven blev givet af økonomiminister Charles Picqué til det særlige økonomiske råd, CCE, som parterne sidder i.

Den belgiske regering ønsker således, at parterne bliver inddraget så tidligt som muligt i forberedelserne af det belgiske formandsskab, der løber fra den 1. juli til 31. december.

Social dialog i stålindustrien

Stålindustrien bliver den første sektor, hvor den europæiske metalindustri får arbejdsgiverne med i en egentlig social dialog.

På et fælles møde gik med den europæiske føderation af metalarbejdere, EMF støttede arbejdsgivernes organisation, Eurofer, at den hidtidige fælles komite bliver erstattet af et udvalg for en sektordialog.

EMF håber at dialogen siden udvikler sig i andre sektorer i metalbranchen.

EU stopper monopol på toiletpapir

EU-Kommissionen stoppede onsdag et svensk forsøg på at overtage en finsk papirfabrik og dermed sætte sig på 90 procent af markedet for især toiletpapir og køkkenruller.

- Vi taler forbrugernes sag og vil forhindre, at der bliver et monopol i Norden for den slags varer, sagde en talsmand for Kommissionen på et pressemøde i Bruxelles.

Sagen drejer sig om det svenske firma SCA Mölnlycke, der vil overtage det finske firma Metsä Tissue. De to firma sidder på næsten hele markedet for hygiejnepapir. Med ved det svenske firmas overtagelse bliver der efter Kommissionens opfattelse tale om et reelt monopol, der kan sætte priserne til skade for forbrugerne.

Kommissionen finder ifølge talsmanden, at den kan gribe ind, selv om der kun er tale om et monopol i en del af det europæiske fællesskab. I Sverige har det imidlertid heddet, at sammenlægningen netop

er hele ideen med at være med i EU.

- Men den slags produkter er ikke noget, der eksporteres over store afstande, sagde talsmanden for Kommissionen. I Kommissionen finder man, at afgørelsen er helt i tråd med den måde, også USA griber ind over for monopoldannelser. Også her stopper myndigheder regionale monopoler. Det er kun 14. gang, at Kommissionen har stoppet en sammenlægning af virksomheder. Tidligere har det blandt andet ramt Volvo-Scania på markedet for lastvogne.

Peugeot-arbejdere krævede samme arbejdstid

Britiske bilarbejdere på Peugeot-fabrikken nær Coventry får kortere arbejdstid, efter Peugeot i Frankrig følger loven om en 35-timers arbejdsuge. De britiske og franske bilarbejdere sammenlignede i efteråret deres overenskomster. Det førte til, at de britiske bilarbejdere aktionerede for at få en kortere arbejdsuge i lighed med de franske kolleger.

Briterne får en arbejdsuge på 36,75 timer på fabrikken, der har øget produktionen fra 80.000 biler i 1997 til 160.000 i 1999. Fabrikken fremstiller nu Peugeot 206.

Fra 1994 er det ugentlige antal biler fra fabrikken øget fra 1660 biler til 3900 med samme antal arbejdere.

Aftale og strid om atypisk arbejde

Mens de sociale parter i Italien har indgået den første aftale om såkaldt atypisk arbejde, viser en finsk undersøgelse, at det atypisk arbejde forringer de ansattes motivation.

Den italienske aftale dækker blandt andet folk, der arbejder som en slags freelancere inden for markedsundersøgelser. Aftalen omfatter varigheden af "samarbejdet", bonusordninger, tillæg for ubekvemme arbejdstider og en række andre særlige ordninger.

En undersøgelse fra den finske faglige landsorganisation SAK viser samtidig, at det atypiske arbejde breder sig. Men den viser også, at de ansatte på deltid eller særlige arbejdskontrakter ikke har samme interesse i arbejdsstedet som normalt ansatte. De finder heller ikke, at de har indflydelse på deres job.

EU-Orientering udgives af LO-Kontoret i Bruxelles.

Adresse: LO-DK-office, Bld. du Roi Albert II, 5/24

B-1210 Bruxelles. tel. 00-32-2-2040690 - fax: 00-32-2-2035657

Redaktion: Peder Munch